

DENİZEL PLASER MADENCİLİĞİ; BİLİMSEL, POLİTİK, ÇEVRESEL VE EKONOMİK PERSPEKTİFLER

**Deniz Bülbül^{a,b}, Ömer Faruk Karakaş^{a,b}, İbrahim Can Karadan^{a,b},
Tahsin Onur Yücel^a**

^aAnkara Üniversitesi, Jeoloji Mühendisliği Bölümü, 06830, Gölbaşı, Ankara, Türkiye

^bAGDEJAM, Ankara Üniversitesi, Ankara 06830, Türkiye

(denizbulbul.dbll@gmail.com)

ÖZ

Plaseler, ekonomik değerleri olan bazı ağır minerallerin birikimi olup, insanların çok geniş alanlarda kullandığı bir hammadDEDİR. Bunların deniz kıyılarındaki oluşumu kıyı ardındaki uygun kaynak kayaların varlığına, akarsu taşıma rejimine ve kıyının jeomorfolojik ve çökelme koşullarına bağlıdır. Her ne kadar çok sayıda ağır mineral plaser kaynakları (ilmenit, magnetit, kromit, rutil, zirkon, monazit, kasiterit, elmas, altın, uraninit ve torit gibi) dünyada yoğun bir şekilde aranmış olsa da, özellikle deniz plajlarından üretim ve işletmede bazı problem ve sınırlamalar ortaya çıkmaktadır. Bu problemler, arama ve işletmede uygun teknolojiler; ihtiyaç ve fiyatlarda artış ve yükselişler; ekolojik, çevresel ve turizm konularında çekinceleri kapsamaktadır. Sadece geçmişte değil, günümüzde de bazı ülkeler plaj plaselerinden Fe, Ti, Cr, Zr, Sn, Au, REE, U, Th kazanmak için ağır mineral plaselerini işletmektedirler. Her ne kadar Türkiye kıyılarındaki plaser arama ve üretimi ile ilgili elde edilebilir bilgi yok denecek kadar az olsa da, Karadeniz, Ege Denizi ve Akdeniz kıyılarındaki plaj plaseleri üzerine bilimsel araştırmaların sayısı artmaktadır (Örneğin Ankara Üniversitesi AGDEJAM Grubu). Bu sunumda başka ülkelerden örnekler vererek, Türkiye kıyılarındaki ağır mineral dağılımları üzerine çalışmalarımızın sonuçları ve bunların olası kazanılması ve kullanılması tartışılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Plaj, Doğu Akdeniz, Kromit, Madencilik, Plaser

MARINE PLACER MINING; SCIENTIFIC, POLITICAL, ENVIRONMENTAL AND PERPECTIVES

**Deniz Bülbül^{a,b}, Ömer Faruk Karakaş^{a,b}, İbrahim Can Karadan^{a,b},
Tahsin Onur Yücel^a**

^aAnkara University, Department of Geological Engineering, 06830, Gölbaşı, Ankara, Turkey

^bAGDEJAM, Ankara University, 06830, Gölbaşı, Ankara, Turkey

(denizbulbul.dbl@gmail.com)

ABSTRACT

Placers are heavy mineral deposits of same economic importance which provide raw materials for human use in a wide variety of sectors. Their occurrences along the marine coasts are strongly related to the presence of favourable source rock on hinterland, fluvial transportation and coastal geomorphological and depositional conditions. Although numerous sites of resources of heavy mineral placers, such as of ilmenite, magnetite, chromite, rutile, zircon, monazite, cassiterite, diamond, gold, uraninitite and thorites have been intensely explored Word wide, there seems to be some problems and thus restrictions with mining and production operations at marine beaches. These problems include; suitable technologies for exploration and mining, increases or decreases in demand and metal prices; concerns with ecological, environmental and tourism aspects. Not only in the past also presently some countries, i.e., have mined and produced some heavy mineral placers to extract Fe, Ti, Cr, Zr, Sn, Au, REE, U, Th from beach placers. There is no available data or information on such placers exploration and production from Turkish coasts, although scientific research on beach placers form Black Sea, Aegean and Mediterranean coasts have been reported (AGDEGAM Group of Ankara University). By giving example from other countries, we present and discuss here our result on heavy mineral distribution along Turkish coasts with respect to their exploitation and utilization.

Keywords: Beach, East Meditarian, Chromite, Mining, Placer